

CAUZELE APARIȚIEI PROBLEMELOR DE LIMBAJ

Cauzele apariției problemelor de limbaj sunt fie în strânsă legătura cu dezvoltarea fizică a copilului, fie din cauza dezvoltării psihice a acestuia, fie din cauza mediului în care crește și se dezvoltă copilul.

Dacă ar fi să facem o ierarhizare a celor mai frecvente cauze ale îngreunării vorbirii la copii, acestea ar fi:

□ **Probleme de auz:** chiar dacă la naștere, copilului i se fac o serie de teste, iar rezultatul acestora este favorabil, în timp, auzul lui se poate diminua treptat în urma căroră copilul nu va putea înțelege corect cuvintele, nu le va putea reproduce și, în final, nu va putea să comunice firesc. De aceea, este esențial ca în primii 3 ani de viață, să mergeți periodic cu cel mic la medicul otolaringolog.

□ **Bâlbâitul:** de cele mai multe ori, aceste probleme nu sunt unicat în familie, în sensul că această problemă are o legătură genetică, ceea ce înseamnă că mai există cel puțin un membru cu asemenea dificultăți de vorbire. Prin exerciții constante, foarte mulți copii reușesc să depășească această problemă.

□ **Amigdale mai mari decât media:** acestea împing limba înspre exterior având drept rezultat îngreunarea articulării corecte a unor sunete.

□ **Alergiile:** există alergii ce pot determina și îngreunarea procesului vorbirii și cu cât acestea sunt mai dese și mai lungi, cu atât dezvoltarea limbajului va fi mai dificilă.

□ **O problema la nivel cerebral,** mai exact în zona creierului "responsabilă" cu emiterea, captarea și procesarea sunetelor. În această situație, copilului îi este foarte greu să își coordoneze corect limba și buzele pentru a comunica.

□ **Malformații ale limbii sau ale cerului gurii, ale dinților** care ar putea duce, în cazuri mult mai rare, la întârzierea vorbirii și la dificultăți de exprimare.

□ **Lipsa de comunicare sau presiunea din partea celor din jur de a vorbi:** dacă părinții, cât și frații mai mari sunt obișnuiți să vorbească în locul copilului, dacă îi pun totul la dispoziție, când acesta arată prin semne, dacă îl încurajează să pronunțe greșit doar pentru amuzamentul lor, copilul nu va reuși să înțeleagă pe deplin cum trebuie pronunțat corect și nu va încerca să vorbească, deoarece îi sunt satisfăcute nevoile și obține ceea ce dorește și fără cuvinte. O altă cauză ar fi impunerea copilului de a vorbi, inclusiv și cu oameni necunoscuți pentru el.

□ **Alte cauze** ar mai fi: afecțiuni neurologice, boli somatice, infecții repetate, moștenire genetică pe linie paternă, sau poate fi semnul unor tulburări din spectrul autist; șocuri emoționale, o traumă puternică, sau faptul că asistă la certuri între părinți, scene de natură violentă sau care blochează exprimarea verbală. În acest caz, este necesară intervenția unui psiholog și neurolog.

□ **Limbajul pasiv.** Fiecare copil are propriul său ritm de dezvoltare, atât din punct de vedere fizic, psihic, dar și în ceea ce privește comunicarea și dezvoltarea limbajului. Există două tipuri de limbaj:

- Unul activ, în care cel mic înțelege dar se exprimă în cuvinte în momentul în care consideră că este necesar.

- Altul pasiv, în care copilul înțelege, dar nu simte nevoia să se exprime verbal.

Până la vârsta de doi ani, acest comportament nu trebuie să vă producă motive de îngrijorare, deoarece este considerat normal. Foarte mulți copii aduc obiecte, execută ceea ce sunt rugați, dar nu folosesc și vorbirea, având, pur și simplu, un ritm interior mai lent de adaptare și comunicare.

Dacă rezultatele investigațiilor medicale arată că totul e în regulă, nu vă faceți griji. În jurul vârstei de trei ani, va recupera rapid. Va începe, evident, prin așa numitul "vorbit în limba copiilor", perfect normal, de altfel. Nu-i permiteți copilului să vorbească tot timpul așa, ajutați-l să deprindă limbajul corect, corectându-l de fiecare dată când pronunță un cuvânt greșit. Aceasta reprezintă și o modalitate de a-și dezvolta musculatura pentru a putea vorbi. Ce puteți face practic în acest sens? Învățați-l să sufle: în fluier, în baloane de săpun, în confeti, lăsați-l să umfle baloane, pentru că aceste lucruri îl pregătesc să vorbească.

□ **Televizorul**, un alt vinovat. S-a demonstrat științific că peste 4% din copiii care sunt lăsați de părinți în fața televizorului timp îndelungat au probleme în dezvoltarea vorbirii.

Cei mai mulți dintre ei nu rostesc nici-un cuvânt corect până la vârsta de trei ani, deși încă nu s-au găsit cauze organice prin care acest lucru să fie explicat științific. O explicație, ar putea fi faptul că avalanșa de informație vizuală și auditivă care se dezlănțuie în fața micului ecran îi descurajează profund pe cei mici să vorbească. De exemplu, în cadrul desenelor, toate personajele vorbesc extraordinar de repede, iar cei mici, neavând creierul suficient de bine dezvoltat, devin confuzi cu privire la folosirea cuvintelor.

□ **Creșterea într-un mediu bilingv.** Dacă vorbiți în română, iar tatăl în rusă, engleză, franceză, italiană, germană, copilul, încă mic, ce de abia deprinde "arta" de a vorbi, va fi complet dezorientat, va fi puțin descurajat să vorbească, chiar dacă este pregătit pentru limbaj.

Pe termen lung, urmările sunt serioase și vor fi foarte evidente la școală când copilul va întâmpina dificultăți la însușirea citit-scrisului, nu va putea exprima stările și ideile pe care le are, nu va putea dezvolta fraze, folosind concepte abstracte

Dacă observați la copilul dumneavoastră lipsa cuvintelor, neîndeplinirea sau înțelegerea parțială a comenzilor ("uite tata", "fă pa", "dă pupic", "ia cana", "arată gura" etc.) , interacțiunea limitată cu alți copii sau adulți, dezinteres general privind comunicarea, cel mai indicat este:

□ să vă adresați unui pediatru, psiholog sau logoped care să realizeze o evaluare amănunțită și să vă îndrume spre cea mai bună variantă de intervenție.

- cu un plan clar și cu obiective bine stabilite, adaptate nevoilor copilului, puteți face acasă diverse exerciții care au ca scop încurajarea limbajului verbal, dezvoltarea înțelegerii, acumularea de noi cunoștințe.
- să vorbiți cu el cât mai mult, despre orice, povestiți-i despre lucrurile de zi cu zi, despre voi, despre el, despre ce i-ați gătit. Foarte important este să îl provocați și pe el să vorbească, adresându-i întrebări.
- să-l corectați delicat, fără a-l face să se rușineze de greșeala pe care a făcut-o pentru că dacă se simte măcar puțin neînțeleș, se va inhiba și îi va fi greu apoi să se exprime, tocmai pentru a nu face vreo greșeală; să-l lăudați de fiecare dată când spune un nou cuvânt și să-l încurajați să învețe și altele noi, arătându-i diferite obiecte pe care să le denumească.
- să comunicați într-o singură limbă. Până în jurul vârstei de trei ani, copilului îi este destul de dificil să facă diferența între o limbă și o altă, lucru ce l-ar putea dezorienta și i-ar putea încetini dezvoltarea limbajului, având o pronunție greoaie, ba chiar, se pot bâlbâi. De aceea, este recomandat să se vorbească în casă într-o singură limbă.
- să-i citiți începând de la vârsta de doar 6 luni. Încercați în fiecare seară să-i citiți, foarte important fiind să vă audă vocea. Pe măsură ce crește, arătați-i poze și lăsați-l pe el să recunoască personajele, să imite animalele.
- să realizați o serie de teste. Primul test recomandat este cel al auzului. Dacă nu auzul este problemă, atunci trebuie verificată și dezvoltarea generală a copilului. În acest sens, trebuie să urmăriți dacă, după vârsta de 18 luni, copilul poate ține un creion, dacă reacționează atunci când îi cereți ceva, dacă privește în direcția pe care i-o indicați sau nu.

Limbajul nu este un sistem de sine stătător - el interacționează cu tot sistemul psihic; așadar, fiecare stimulare și experiența de care are copilul parte se răsfrânge și asupra limbajului. O stimulare adecvată din punct de vedere al activităților, jocurilor și jucăriilor trezește în copil nevoia de a verbaliza, de a spune ce îi place, de a cere noi activități.